



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Nicolai Cavssini Trecensis E Societate Iesv, De Eloqventia
Sacra Et Hvmana**

Caussin, Nicolas

Coloniae Agrippinae, 1626

Direptio Vrbis. Ex Ammiano, lib. CL.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-68724](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-68724)

μητην δὲ ἀντὶ νίκης ἐλευσῆ τὸ πᾶν ἢ δόνα-
 μιν, ποιῶν μοι φωνὴ μαχομένου μὴ γινέ-
 σθαι τὸ πᾶν τὸ Ἰσραὴλ, ἀλλὰ χόρηται. τῶ-
 τοις τοῖς ῥήμασιν δὲ δαυὶδ ἀποφράτις στρατη-
 γόμενος, μετὰ τοῖς σχήμασι πρὸς τὸ
 ἀλλοφύλων κατεπέθετο πρόμαχον ἐπὶ τῶ-
 τοις ὀφθαλμοῖς αἰσίων μετὰ κλονομένην προθυ-
 μόμενος, ὀφθαλμοῖς κάλλος, παρῆτων ἀν-
 θρωπος, καὶ σχῆμα πολέμων ἀλλόφρων διεχέυθη
 πρὸς γέλωτα, παθεῖν τῆ παρατάξει τὴν
 θέαν ἠγόμενος. οὐ γὰρ εἶχε πτεῖρας ἐφθαλμόν,
 ἵνα τὸ ἀόρατον θεωρῆται σύμμαχον. καὶ οὐ
 τοῖς δαίμοσιν ἐπαρομύμενος λόγους κατέπληθε
 τὰς τῶ κενῶν γαστέρας τῶ ἀντὶ ποιήσιν
 ἐπὶ ἀγγελοῦ μὲν. ἀντιπέθε ἢ τοῖς λόγοις ὁ
 δαυὶδ κηρύττων τὸ σύμμαχον, δεκνὺς ἐκείνῳ
 τὸ οὐρανὸν ἀντίπαλον, προφητεύων τὴν νί-
 κην, καὶ νικητὴν μαρτυροῦμεν. εὐγνωμοῦν
 οἰκτιρῆς πρὸ τῶ ἔργου, τὸν τῶ ἔργου καρπὸν ὡς
 δεσποτῆ προσφέρει. οὐ γὰρ ἔρχη φησὶ, πρὸς
 11. μεσὶ βομφαῖα καὶ δόρατι, καὶ σὶ ἀσπίδι. ἐγὼ
 12. ἢ ἔρχομαι πρὸς σε σὶ νόματι κυρία σαβαὼθ
 13. θεὸς παντοκράτῃ Ἰσραὴλ. οὐ γὰρ εὐτελες ὁ-
 ρᾶς ὡς πολέμισα, τὸ φανόμορον, καὶ οἷς ὄρας
 τὰς τῶ μάχης ἐλπίδας μετρίεις. ἐγὼ δὲ θεὸς
 ἀνελκάζω πλέμια. γνώτη δὲ δειλίαν ὡς ἀ-
 φανὸς ἀριστέων. οὐ τῶς ἐμαῖς ταύταις χερσίν, ἀλλὰ τῶς τῶ θεῷ καθοπιζομαι, καὶ σὶ με-
 τὰ τῶ ζωῆς τὴν κεφαλὴν ἀφορῶ θύμα. δὲ γὰρ σε μηδὲ μετὰ θανάτου ὡς κληρῆς ἀγνοεῖν ἐ-
 παύσει τιμιωρίαν μακροτέρην θανάτου. ὡς γὰρ πιστεύω τὴν νίκην, τότε καὶ τὴν νίκης προλή, ὡς τῶ
 Ἰσραὴλ. ὡς φιλοθέων ῥημάτων, καὶ πρὸ τῶ νίκης νενικηκόταρ. ἢ μὴ οὐ γλῶσσαι περιπίπτει ἐφίλο-
 σόφει πρὸς ἀπίστον, ἢ ἢ χεῖρ τὴν σφενδόνην ἢ ἢ βέβαιε, τῶς ἀγῶσιν ὡς κρητῶσαι τῶ πτεῖρας ὁ οὐ
 οὐν λίβη ἐπαίματω, τὸ ἢ κρᾶνος ἐρρήγματο, ἢ ὁ ἐ κεφαλὴ τὴν πλῆγην ὡς ἐδέχεται, καὶ ἢ ψυχὴ τῶ
 σῶματι ἐλευγῆ. καὶ νέκρος ἐρρήπιτο γολιάδ, σὶ οὐκ ἔστι τῶ πάθος, κλαυθῆς τῶ θανάτου τῶ
 αἰσθητῆ, ἐρρήπιτο τῶ ἀλλοφύλων ὁ πύρ. τότε λάφυρον πτεῖρας. Ἰσραὴλ χάριτος, τῶ ἀθεμ
 συμμαχίας τὸ γνῶρισμα, βλασφημίας ὁ ἐλεγχος, εὐλη νεκροβείτης θρασυτή.

forem, quem promulgabat, opponebat, osten-
 tans illi de caelo adversarium, praedicens vi-
 ctoriam, ac victorem contestatus Gratus fer-
 uis, qui vel ante operā opera fructum offert,
 domino. Tu venis, sicut David, ad me cum
 gladio, & hasta. & elypos; ego autem venio ad
 te in nomine Domini exercituum, Dei agminum
 Israel. Tu quidem contentim intuetis, o bel-
 lator, quod ob oculos est, & rebus, quas vides,
 pugnae spes metiris: ego vero Deum tibi ad-
 versarium oppono. Cognosces Deum caeca
 dextera prospere bellantem. Non hisce meis
 manibus, sed diuinis obarmatus sum, tibi que
 cum vita caput adimam. Neque enim te ig-
 norare par est, quae post mortem sustinebis,
 infligam tibi poenam morte diuturniorem.
 Quo enim Deo credo victoriam meam fore,
 eius ope victoriae praedico modum. O plenas
 amoris diuini voces, vel ante victoriam po-
 titas victoriae! linguas de fide cum incredulo
 disci utabat, manus autem fundam in usum
 certaminis pro fide suscepti optabat. Misso
 igitur lapide galea rumpebatur, plagam ca-
 put admittebat, & anima de corpore fugie-
 bat, fatique celeritate sensu mortis caruit:
 sternitur mortuus Goliath, sternitur alic-
 nigenarum turris. Hoc fidei spoliū est
 trophaeum Gratiae, auxiliij caelestis
 iudicium, blasphemiae co-
 erctio, columna in-
 dex extinctae au-
 daciae.

reg. 17.

DIREPTIO VRBIS.

Ex Ammiano, lib. 31.

Descriptio C.L.

Tunc erat spectare cum gemitu, facta diu,
 visusque praedita, attonitas metu scemi-
 na. flagris concerpantibus agnati, foeti-

bus grauidas adhuc immaturis, antequam
 prodirent in lucem impia tolerantibus
 multa. Implicatos alio matribus paruulos,
 & puerum audire lamenta: puellarumque
 nobilium, quarum stringebat fera captiuitas
 manus. Postque adulta virginitas, castitasque
 nuptiarum ore affecto fletus vltima diceba-
 tur: mox profanandum pudorem optans mor-
 te (licet cruciabit) prauehite: inter que
 F f i f 2

cum belluæ ritu traheretur ingenuus pauld ante diues, & liber, de te fortuna, vt inclemēti, querebatur, & caeca, quæ cum puncto temporis breuioris extortum, & dulcedine charitatum, domoque extortem, quam concessisse vidit in etherem, & ruinas, aut sacerandum membratim, aut feruiturum sub verberibus, & tormentis, crudo deuouisti victori.

Martem, Iouem illum suum, non magis regno, quam vitij principem, in terrenis amores cum ipsis suis fulminibus ardentem; Nunc in plumas oloris albescere, nunc aureo imbre defluere: nunc in pubescentium puerorum raptus, ministris auibus proflire: Quæ nunc an possit esse, qui spectat, integer, vel pudicus.

SCENICI LVDI.

Ex D. Cypriano, ep. 2. lib. 1.

Descriptio CL.

Coerte hinc vultus ad diuersa spectacula, non minus pœnitenda contagia: in theatris quoque conspicies, quod tibi, & dolori sit, & pudori.

Cothurnus est tragicus prisca facinora carmine recensere: de parricidijs, & incastis horror antiquus: expressa ad imaginem veritatis actione replicatur, ne sæculis transeuntibus exolescat: quod aliquando commissum est, admonetur omnis ætas auditu fieri posse, quod factum est: nunquam æui senio delicta moriuntur. Nunquam temporibus crimen obruitur: nunquam scelus obliuione sepelitur: exempla fiunt; quæ esse iam facinora destiterunt, tum delectat in mimis turpitudinum magisterio, vel quid domi gesserit recognoscere, vel quid gerere possit, audire. Adulterium discitur, dum videtur, & lenocinante ad vitia publicæ autoritatis malo, quæ pudica fortasse ad spectaculum matrona processerat: impudica de spectaculo reuertitur. Adhuc deinde morum, quanta labes, quæ probrorum fomenta, quæ alimenta vitiorum, histrionicis gestibus inquinari? videre contra fœdus, iusque nascendi patientiam incestæ turpitudinis elaboratam. Eurantur mares, honor omnis, & vigor sexus eneruati corporis dedecore molliuntur: plusque illic placet, quisquis virum in sceminam magis fregerit: in laudem crescit ex crimine, & peritior, quo turpior iudicatur. Spectatur hic, pro nefas! & libenter. Quid non possit suadere, qui talis est: mouet sensus, mulcet affectus, expugnat boni pectoris conscientiam fortioiorem: Nec deest probri blandientis autoritas, vt auditu molliore perniciēs hominibus obrepant: expriment impudicam Vencem, adulterum

SALTATORES.

Missæus, lib. 1.

Descriptio CLI.

NAires autem penes quos totius rei militaris est cura, vt septimum circiter ætatis annum attigere, teneri corpusculi nervis diu, multumque distentis, laxatisque compagibus, adhibita frequenti vnctione sesamini olei per aliptas peritissimos, ad agilitatem pene incredibilem perducuntur: Itaque velut exosses artus, omnem in partem arbitratu suo torquere, ac flectere saltus retrorsum æque, atque in aduersum edere longillimos, & in lucta varios nexu pariter implicare, atque explicare condiscunt.

CONVIVIA, ET LVXVS.

Apulcius, lib. 6. metam.

Descriptio CLII.

NEc mora cum cœna nuptialis affluens exhibetur, accumbebat summum torum maritus, Psychei gremio suo complexus, sic & cum sua Lunone Iupiter, ac per ordinem deinde tori, Dei. Tunc poculum nectaris, quod vinum Deorum est, Iouis quidem suus pocillator ille rusticus puer, cæteris vero liber ministrabat. Vulcanus cœnam coquebat. Horæ rosas, & floribus purpurabant omnia. Gratie spargebant balsama, Muse quoque canora personabant. Apollo cantauit ad cytharam, Venus suauis musicæ superingressa formosa saltauit. Cum Musæ quidem chorus canerent, tibias inflaret satyrus, & Paniscus ad fistulam disceret.

Vide, quæ
libet D.
Ambr. lib.
Eliæ, & it.
iunio c. 1.

ITEM